

■ ztēlojieties valsti, kas ir sešas reizes lielāka par Latviju, bet kurā dzīvo 64 reizes vairāk iedzīvotāju! Saspiesti? Jā, taču tā ir tikai vislielākajās pilsētās, piemēram, galvaspilsētā Tokijā, kurā mīt 14 miljoni iedzīvotāju. Ielas ir ļaužu pilnas, tāpēc ugunsdzēsēju mašīnu, ātrās medicīniskās palīdzības un kravas auto ir mazāk nekā pie mums, bet vienalga – daļa ieliņu ir tik šauras, ka tām cauri netiek neviena mašīna!

3

Pat grūti noticēt, ka šajā valstī ir arī salas, kalni, meži un līdzenumi, kur neviens nedzīvo, jo laikapstākļi ir pārāk bargi, daba – mežonīga, bieži notiek zemestrīces (skat. 40.–43. lpp.), un no 160 vulkāniem tikai puse ir aizmigusi, tātad no pārējiem jebkurā mirklī var gaidīt izvirdumu.

Tāda ir **Japāna** – valsts **Austrumāzijā**. Japānas salu arhipelāgā ietilpst četras lielas salas un vairāki tūkstoši mazu un pavisam niecīgu saliņu, kuras no visām pusēm apskalo **Klusais okeāns**.

Hokkaidō 北海道

- **Daisecuzan nacionālais parks:** tur dzīvo arī brūnie lāči un jenoti, bet karstajos avotos var peldēties pat ziemas salā.
- **Sapporo** ir salas lielākā pilsēta, administratīvais centrs, slavēta ar trampīnlēkšanas sacensībām un ikgadējo sniega un ledus skulptūru festivālu (sk. 72. lpp.), kas ir viens no senākajiem un prestižākajiem pasaulē. Zelta un sudraba godalgas tur savulaik ieguvuši arī Latvijas tēlnieki.

Honšū 本州

- **Aomori:** augusta sākumā tur notiek *Nebuta* svētki – milzīgu papīra lukturu festivāls (sk. 72. lpp.).
- **Macumoto pils** – viena no trim visskaistākajām Japānas pilīm; melnās krāsas dēļ to dēvē par *kraukļa pili*.
- **Ņikkō nacionālais parks** ar gandrīz 100 metru augsto Kegona ūdenskritumu un krāšņiem vēsturiskajiem paviljoniem, kas celti par godu varenajam šōgunam Tokugava Iejasu.
- **Mitaka:** filmu un animācijas studijas *Studio Ghibli* muzejā var aplūkot figūriņas un mīkstās rotaļlietas, kas attēlo, piemēram, gariņu Totoro, princesi Mononoke un mazo raganiņu Kiki, kā arī apmeklēt kinorežisora, animatora un mangas mākslinieka Hajao Mijadzaki darbnīcu – viņš ir uzzīmējis visus šos tēlus (sk. 109. lpp.).

Saules punktiņš

16

apānas karogu viegli atpazīt – balts ar lielu sarkanu apli vidū. Japāņi saka, ka tas ir *hinomaru* – „saules vairogs” jeb ‘saules punktiņš’.

Japāņu dēvē par **Uzlecošās saules zemi**. Šo apzīmējumu esot izdomājuši senie ķīnieši, jo, no viņu puses skatoties, saule aust Japānas salu apkaimē.

Saulei piemīt liela nozīme japāņu reliģijā **sintoismā** jeb **šintō** (burtiski – ‘dievu ceļš’). Visvairāk godāto japāņu dievību vidū vissvarīgākā ir saules dieviete **Amaterasu** jeb **Amaterasu-ōmikami** – ‘debesīs mirdzošā’. Viņu uzskata par japāņu imperatoru dzimtas ciltsmāti (sk. 32.–34. lpp.).

Kā vēsta viens no mītiem, reiz Amaterasu, sadusmojusies uz savu neciešamo brāli Susanō, kurš viņu bija nejauki izjokojis, paslēpās dziļā grotā, priekšā aizvēla milzīgu laukakmeni un nenāca ārā. Tā **debesīs mirdzošā** atstāja pasauli tumsā un aukstumā, un apkārt

AMATERASU

Ķiršu lietus

さくら
前線

20

Japānu dēvē ne tikai par Uzlecošās saules zemi (sk. 16.–19. lpp.). Ir vēl cits, biežāk lietots apzīmējums – **Ziedošo ķiršu zeme**. Tas radies tāpēc, ka Japānas salās aug milzum daudz ķiršu koku. Pavasarī tie ir kā apbērti ar rožainiem ziedīņiem – no marta līdz maijam pāri pilsētām un laukiem, ielām, parkiem un koku puduriem līst *ķiršu lietus*. Martā Japānas ķirši jeb sakuras uzdzied mazajās salās dienvidrietumos, jo tur ir vissiltāk, tad ziedēšana sākas Honšu un visbeidzot, maijā, – Hokkaidō salā.

KON
NIČI
VA!

Tukša roka un mīksts ceļš

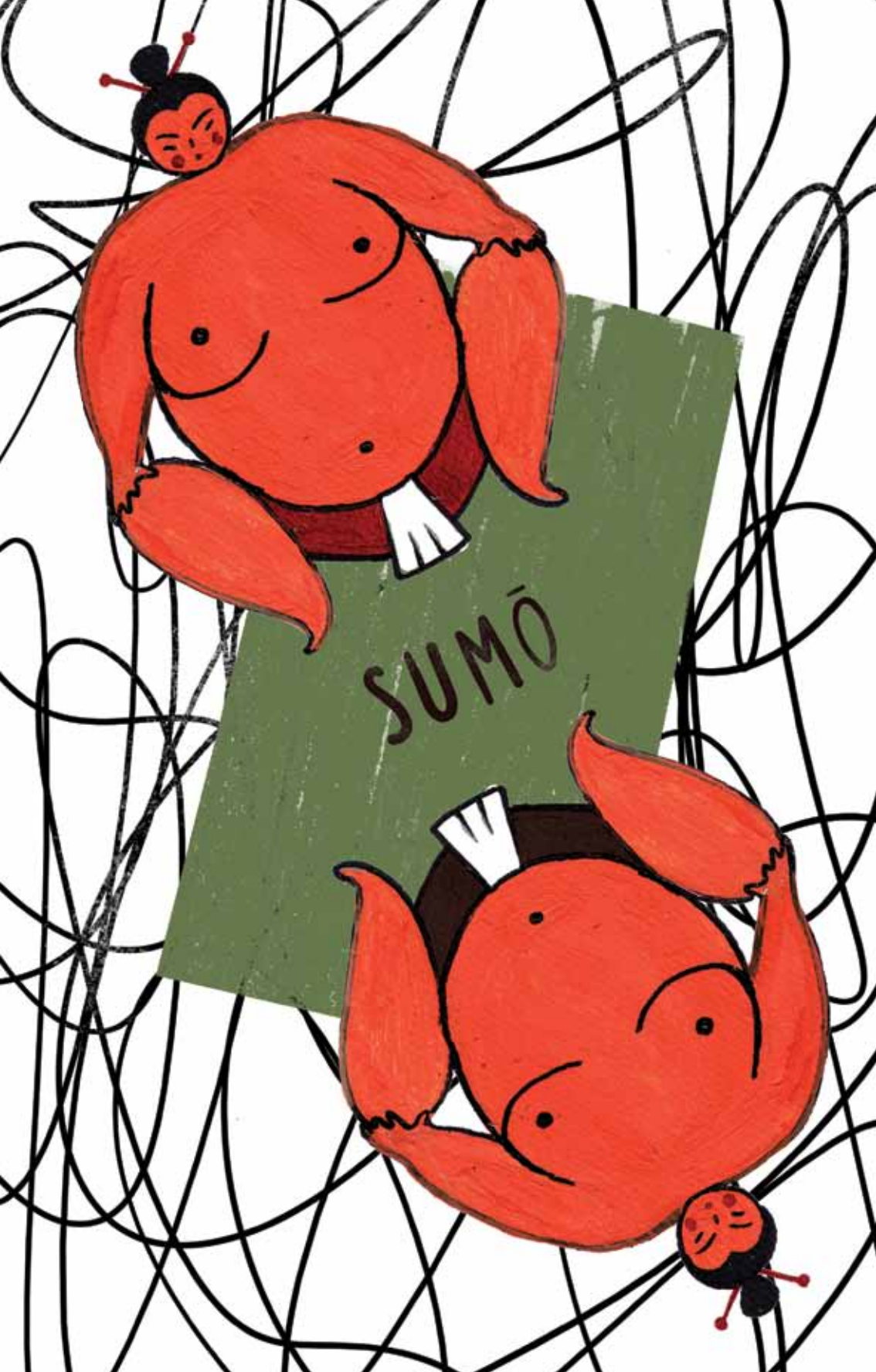
空手道
柔道
合気道
相撲

114

Tukša roka var būt bīstamāka par zobenu. Paraugieties uz karatistiem, kas cīkstās uz paklāja! Kas par to, ka nevienam no viņiem nav ieroču? Viņi ar stingru rokas tvērienu prot nogāzt pretinieku no kājām!

Karatē japāņu valodā nozīmē 'tukša roka', savukārt **džūdō** – 'mīkstais ceļš'. Bet nedomājiet, ka džūdō ir sports mīkstpēdīņiem! Džūdisti satver viens otru cieši un nelaiž vaļā, kamēr viens nenogāzīs no kājām otru. Viņu kustības ir plūstošas, pavisam citādas nekā karatē, kur cīkstonis ar roku izdara asus cirtienus. Arī japāņu cīņas

Visvecākā no japāņu cīņas mākslām ir sumō. Sacensības joprojām piesaista līdzjutēju pūļus. Cīkstoņi sver pāri par 100 kilogramiem un cīnās, tērpti tikai gurnu apsējā, mati sasieti raksturīgā copītē galvvidū. Pirms cīņas viņi nober zemē sauju sāls un mīņājas uz vietas, lai šķīstītu ringu – aizdžītu ļaunos garus. Viņi cīkstās aplī, kura diametrs ir 4,55 metri. Uzvar tas, kurš izstumj pretinieku no apļa vai nogāž viņu zemē.

SUMO

Vārdnīciņa

用語集

はい [hai] – jā

いいえ [iē] – nē

おはよう [ohajō] – labrīt!

(saka līdz pulksten 11.00)

146

今日は [konņiči-va] – labdien!

(saka no pulksten 11.00 līdz vakaram)

今晚は [komban-va] – labvakar!

おやすみなさい [o-jasumi nasai] – arlabunakti!

じゃね [dža ne] – čau! (atvadoties) / atā!

さようなら [sajōnara] – uz redzēšanos!

ありがとう [arigatō] – paldies!

失礼しました [šicurei šimaš'ta] –

atvainojiet / piedodiet

いただきます [itadakimasu] – labu apetīti!

ごちそうさまでした [go-čisō-sama deš'ta] –

paldies! (pēc ēšanas)